

DIVOKÁ PRASATA - REKAPITULACE

V Mníšku pod Brdy, ale také v okolních obcích a vůbec v celém Mikroregionu Mníšecko se již léta potýkáme s přemnoženými divokými prasaty a se škodami, které páchají na soukromém i veřejném majetku. Škody jsou za tu dobu v řádech stovek tisíc korun. Stále přicházejí desítky stížností a žádostí o pomoc, a to především od občanů, kterým prasata působí obrovské škody. To se ale týká také firem, zemědělců a dalších okolních obcí, se kterými spolupracujeme. Prasata jsou čím dál nebojácnější, dostávají se do zahrad, k rodinným domům i k bytovkám a není zcela neobvyklé, že znovu vidíme divoké prase u pošty, kulturního domu, na návsi nebo doma na zahradě.

Tato situace vznikla již před rokem 2010, a to nejen díky teplým zimám, ale také proto, že divoká prasata ve městě a v obcích snadněji nacházejí potravu. Odborníci často říkají, že prasata také nemají v lese a ve volné krajině dostatek klidu a tak se stěhují i tam, kde se cítí lépe.

Obce mikroregionu přitom mají jen velice omezené či téměř nulové zákonné kompetence, jak věc řešit. Přesto konáme. Řešení urgujeme a žádáme u myslivců a myslivecké jednoty, u státních orgánů, na ministerstvu, v agrární komoře atd. Spolupráci a partnery hledáme všude.

Pomůže k řešení přemnožení divokých prasat úprava legislativy?

Praxe, již naštěstí minulá, se řídila vyhláškou č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu. Pro divoká prasata byla doba lovu stanovena takto: /§1, písmeno l)/: prase divoké - kňour a bachyně, kromě bachyně vodící selata, od 1. srpna do 31. ledna s výjimkou uvedenou v § 2 odst. 1 a 2; sele a lončák od 1. ledna do 31. prosince. To znamenalo, že po celý rok nebylo téměř možné bachyni odstřelit, protože mladé vyvádí ne jednou ročně, ale v příznivých klimatických a jiných podmínkách i dvakrát či třikrát!

Ministerstvo zemědělství České republiky předložilo vládě novelu této vyhlášky. Vedoucí Oddělení státní správy lesů, myslivosti a rybářství, Mgr. Petr Dvořák, nám poskytl a potvrdil informaci, že úpravy či novela vyhlášky stanoví pro divoká prasata dobu lovu od 1. ledna do 31. prosince, tzn. po celý rok bez výjimky. Znění vyhlášky bylo dlouho posuzováno legislativní radou vlády a pak bylo na vládě, kdy a zda vyhlášku schválí. To se povedlo a novela vyhlášky je platná a uvedena do praxe.

Vedoucí Dvořák dále uvedl, že se připravuje novela mysliveckého zákona. Nové znění zákona by mělo podpořit odlov na nehonebních pozemcích tak, že bude snížena požadovaná energie střely z kulové zbraně, což by umožnilo použít brokovnici se speciálními náboji. Toto opatření by mělo vést ke snížení rizika vycházejícího ze střelby v obydlené oblasti, což je jinak přísně zakázáno. Myslivci by měli volnější ruce a městům a obcím, a nejen jim, by se mohlo výrazně ulehčit. Nic jiného si nepřejeme.

Město Mníšek pod Brdy pořídilo mobilní odchyťové zařízení (odchyťovou klec), které je možné použít zejména pro odlov na nehonebních pozemcích. Prasata jsou ovšem tak chytrá, že se stává, a na snímcích z fotopastí je to zřetelně vidět, že se do klece nahrne i šest zvířat, ale sklopec se nespustí, protože prasata už vědí, jak návnadu sežrat, aniž by se mechanismus aktivoval. Myslivci proto už spouštědla upravili a klec je tak permanentně v provozu a pomohla odchyťit desítky prasat tam, kde není možné bezpečně povolit odstřel.

Obce Mikroregionu Mníšecko založily speciální peněžní fond pro výplatu tzv. zástřelného za každé odlovené divoké prase, tedy motivační příspěvek pro aktivní myslivce. Zástřelné se vyplácí ve výši 200 Kč za kus s tím, že myslivci vše dokladují hlášenkou veterinární správě.

Díky našim aktivitám, mediálním výstupům a pochopení všech zapojených institucí a také díky tomuto motivačnímu prvku - tedy mikroregionálnímu fondu pro zástřelné - **došlo k rapidnímu nárůstu počtu odlovených divočáků**. Jen pro srovnání: v mysliveckém roce 2014/15 (1. 4. 2014 - 31. 3. 2015) bylo na území regionu uloveno 648 kusů černé zvěře. **V letošním mysliveckém roce 2015/16 (1. 4. 2015 – zatím k 29. 2. 2016) bylo odloveno už 1 099 divočáků!** Za statistiku a spolupráci děkujeme Mgr. Ivo Hrzánovi z MÚ Černošice.

Pro úplnou informaci ještě doplňuji, že jedním z řady opatření, která se nám podařilo po letech prosadit a vyžádat, je povolení k odstřelu na nehonebních pozemcích, tedy uvnitř zástavby. To je běžně nemožné – odporuje to zákonu. Na žádost Města Mníšek pod Brdy vydal Městský úřad Černošice 26. 2. 2016 rozhodnutí o povolení odstřelu divokých prasat v lokalitě Pivovárka, což je louka mezi prodejny Billa, sběrným dvorem, potokem Pivovárka a ulicemi Pražskou a Skaleckou. Jednali jsme i o několika jiných místech, ale Pivovárku úřad zvolil jako nejméně rizikovou z pohledu zajištění bezpečnosti obyvatel. Povolení je vydáno na tříleté období, což je výhoda zejména administrativní a umožňuje nám reagovat co nejpružněji.

Co bylo a je cílem těchto odlovů? Střelbou a lovem vytlačit prasata z centra města a změnit jejich návyky chování. Je třeba si uvědomit slova odborníků, že prasata jsou velmi chytrá, mají dobrou paměť a pamatují si místa, která jsou pro ně nebezpečná, a vyhýbají se jim. To, že z bezpečnostních důvodů nebude možné pořádat na Pivovárce naháňku, tedy hromadný lov, ale že půjde o promyšlený odstřel, bylo jasné od počátku.

První sada odstřelů proběhla ve dnech 21. 3. až 24. 3. ve večerních a nočních hodinách. Vždy byly důsledně a bezevbytku dodrženy závazné podmínky pro odlov. Celý prostor Pivovárky byl zapáskován a platil do něj zákaz vstupu. Na místě byla vždy hlídka městské policie a PČR poskytovala součinnost. Odlov prováděl vždy jeden zkušený myslivce z mobilního posedu, tedy tak, aby střela šla směrem dolů, do země a ještě směrem do protisvahu.

Za čtyři dny byla odlovena tři divoká prasata. První z nich bylo zastřeleno už hodinu po začátku první akce. Vždy se prostor monitoroval a s ním i chování dalších kusů, které se na místě pohybovaly. Vždy utekly směrem na pole za garážemi. Jiné skupiny prasat se vracely až nad ránem. V pátek a v další dny nebyla prasata na Pivovárce zaznamenána.

Vzhledem k tomu, jaké přísné bezpečnostní podmínky byly stanoveny a že šlo o prasata, která bychom jinak odlovit ani nedokázali, jde jednoznačně o úspěch. Celý průběh první sady odlovu na Pivovárce jsme společně s policií, strážníky a myslivci vyhodnotili jako smysluplný.

Jaké jsou tedy výsledky?

- změna legislativy
- větší počet naháňek (denních společných lovů)
- větší počet odlovů (nočních lovů)
- cca 70% nárůst počtu odlovených kusů oproti předchozím rokům
- odchytová klec s desítkami odlovených prasat na nehonebních pozemcích
- účelový peněžní fond na zástřelné jako motivační prvek pro myslivce
- změna a daleko vyšší spolupráce s myslivci
- začínající změna chybných návyků u zemědělců
- změna myšlení lidí v nakládání s bioodpadem
- změna uvažování u institucí, které mají možnost pomoci

Děkujeme především myslivcům za jejich velmi profesionální spolupráci, vážíme si jí. Také děkujeme Vám všem, celé mníšecké veřejnosti a všem občanům Mikroregionu Mníšecsko, za trpělivost, podporu a věcnou diskusi.

Autor:

*Miloš Navrátil
vedoucí odboru kanceláře starosty, Město Mníšek pod Brdy
tajemník Mikroregionu Mníšecsko*